

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2011/65/EG om begränsning av användning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning

[COM(2017) 38 final – 2017/0013 (COD)]

(2017/C 345/18)

Föredragande: **Brian CURTIS**

Remiss	Rådet, 20.2.2017 Europaparlamentet, 1.2.2017
Rättslig grund	Artiklarna 114 och 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
Ansvarig facksektion	Jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö
Antagande av facksektionen	15.6.2017
Antagande vid plenarsessionen	5.7.2017
Plenarsession nr	526
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	139/0/4

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 EESK anser att ändringen av detta direktiv både kommer vid en lämplig tidpunkt och att den är nödvändig för att förebygga handelshinder och snedvridning av konkurrensen inom EU.

1.2 EESK noterar att man har genomfört ett omfattande samråd med berörda aktörer och en konsekvensbedömning, och resultaten av dessa avspeglas i kommissionens förslag.

1.3 EESK välkomnar att piporglar undantas från direktivets tillämpningsområde av såväl ekonomiska som kulturella skäl. Detta innebär att en beräknad förlust av upp till 90 % av arbetstillfällena i sektorn och en årlig förlust på upp till 65 miljoner euro till 2025 kommer att kunna undvikas.

1.4 EESK välkomnar att mobila maskiner som inte är avsedda att användas på väg och som för sin kraftgenerering använder traktionsdrift undantas från direktivets tillämpningsområde. Detta kommer att stödja den industriella utvecklingen inom sektorn genom att man undanröjer snedvridningar i behandlingen av maskiner.

1.5 När det gäller avfallshierarkins främsta prioritet, det vill säga förebyggande av avfall, anser EESK att detta direktiv för sig är otillräckligt. EESK rekommenderar en kombinerad användning av RoHS-direktivet, direktivet om ekodesign och WEEE-direktivet för att uppnå dessa mål.

2. Allmänna kommentarer

2.1 Motiv och syfte med förslaget

2.1.1 I direktiv 2011/65/EU (nedan kallat RoHS 2-direktivet) fastställs regler avseende begränsning av användning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning. RoHS 2-direktivets bestämmelser gäller all elektrisk och elektronisk utrustning som släppts ut på EU-marknaden, oavsett om den framställts inom EU eller i något tredjeland. RoHS 2-direktivet berör främst industriella tillverkare, importörer och distributörer av elektrisk och elektronisk utrustning samt kunder som köper elektrisk och elektronisk utrustning.

2.1.2 Direktivet är inriktat på avfallshierarkins främsta prioritet, det vill säga förebyggande av avfall. Förebyggande av avfall omfattar bland annat åtgärder som minskar halten av skadliga ämnen i material och produkter. En minskning av mängden av farliga ämnen i elektriskt och elektroniskt avfall främjar hanteringen av sådant avfall. Det främjar också återanvändning av produkter och materialåtervinning, vilket stöder kretsloppsekonomin.

2.1.3 RoHS 2-direktivet är nödvändigt för att förebygga handelshinder och snedvridning av konkurrensen inom EU, vilket skulle kunna bli fallet om skillnader uppstod mellan lagar eller administrativa bestämmelser om begränsning av användningen av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning i olika medlemsstater. Det bidrar också till att skydda människors hälsa och främja miljövänlig återvinning och bortskaffande av avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning.

2.1.4 RoHS 2-direktivet är en omarbetning av det tidigare RoHS-direktivet 2002/95/EG (RoHS 1). Båda dessa direktiv har lett till en minskning av farliga material i hela världen; flera länder, bland annat Kina, Korea och Förenta staterna, har utarbetat lagstiftning som liknar den i direktivet. Genom RoHS 2-direktivet infördes nya definitioner och tillämpningsområdet utvidgades till att omfatta medicintekniska produkter och övervaknings- och kontrollinstrument. Effekten av dessa bestämmelser bedömdes i kommissionens förslag från 2008. Genom RoHS 2-direktivet infördes emellertid också andra ändringar: det "öppna tillämpningsområdet" genom en ny kategori 11: "Annan elektrisk och elektronisk utrustning som inte omfattas av någon av ovanstående kategorier". Dessa ändringar gör direktivet tillämpligt på all elektrisk och elektronisk utrustning (utom utrustning som uttryckligen undantas) och ger en vidare tolkning av elektrisk och elektronisk utrustning, som grundar sig på en ny definition av elberoende. Dessa "öppna tillämpningsområden" bedömdes inte särskilt när RoHS 2-direktivet infördes.

2.1.5 Kommissionen har fått i uppdrag att undersöka behovet av att ändra direktivets tillämpningsområde med avseende på det öppna tillämpningsområde som infördes genom 2011 års omarbetning. Kommissionen har nu gjort en sådan bedömning och fastställt en rad frågor rörande direktivets tillämpningsområde som måste lösas för att undvika att lagstiftningen får oavsedda konsekvenser. I avsaknad av ett förslag från kommissionen skulle följande problem uppstå efter den 22 juli 2019:

- Förbud mot transaktioner på sekundärmarknaden (till exempel marknaden för återförsäljning, andrahandsmarknaden) för ny elektrisk och elektronisk utrustning inom tillämpningsområdet. Detta kallas även definitivt stopp:
- Stopp för möjligheten att med reservdelar reparera ny elektrisk och elektronisk utrustning inom tillämpningsområdet sedan den lagenligt släppts ut på marknaden före detta datum.
- Särbehandling (snedvridande behandling) av kabelanslutna mobila maskiner som inte är avsedda att användas på väg jämfört med annars identiska maskiner som drivs med batteri eller en motor (som för närvarande undantas från direktivets tillämpningsområde).
- De facto-förbud mot utsläppande på EU-marknaden av piporglar (eftersom de inte uppfyller direktivets krav på grund av det bly som används för att åstadkomma det önskade ljudet).

Dessa fyra problem kan påverka EU-marknaden, tillverkare och medborgare samt få negativa ekonomiska, ekologiska, sociala och kulturella effekter.

Kommissionens förslag är därför inriktat på problem med avseende på tillämpningsområdet som inte kan lösas genom vare sig byte av ämne eller undantag och riktlinjer, till exempel för specifika produktgrupper med permanenta problem med överensstämmelse eller om bestämmelserna om tillämpningsområdet ger upphov till snedvridningar av marknaden:

- Sekundärmarknadsoperationer för elektrisk och elektronisk utrustning enligt RoHS 2 -direktivet, som tidigare inte omfattades av RoHS 1-direktivet.
- Reservdelar till elektrisk och elektronisk utrustning enligt RoHS 2-direktivet som tidigare inte omfattades av RoHS 1-direktivet.
- Mobila maskiner med kabelansluten traktionsdrift som inte är avsedda att användas på väg.
- Piporglar.

I förslaget beaktas också erfarenheterna från genomförandet av RoHS 2-direktivet, i enlighet med dess övergripande mål och krav på rättslig klarhet.

2.2 Konsekvensbedömning

2.2.1 I kommissionens konsekvensanalys anges att ett återställande av sekundärmarknaden och bättre tillgång till reservdelar till viss elektrisk och elektronisk utrustning skulle få följande positiva effekter:

- Lägre kostnader och minskad administrativ börda för företagen, även små och medelstora företag, och myndigheter.
- Nya affärsmöjligheter för reparationsbranschen och den sekundära handeln.
- Positiva sociala effekter, bland annat för EU:s sjukhus, som skulle spara omkring 170 miljoner euro efter 2019 eftersom möjligheten att sälja och köpa begagnade medicintekniska produkter bibehålls.
- Miljöfördelar i form av generellt minskad avfallsgenerering: Möjligheten att förlänga användningen av elektrisk och elektronisk utrustning kommer att senarelägga produkternas livscykel och bortskaffande, vilket försenar uppkomsten av farligt avfall. I de flesta fall är miljökonsekvenserna av att producera ytterligare reservdelar försumbara jämfört med fördelen att behålla hela den utrustning som används. Den åtgärden skulle förhindra uppkomsten av över 3 000 ton farligt avfall per år i EU, vilket skulle stödja initiativet i fråga om en kretsloppsekonomi. Den elektriska och elektroniska utrustningens längre livslängd skulle också ge ytterligare energi- och råvarubesparingar.

3. Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området

3.1 Syftet med förslaget inriktning på transaktioner på sekundärmarknaden är att direktivet ska bli helt förenligt med EU:s allmänna principer om produktlagstiftning.

3.2 RoHS 2-direktivet medger att elektrisk och elektronisk utrustning som inte omfattades av tillämpningsområdet för RoHS 1-direktivet, men som inte skulle överensstämma med bestämmelserna i RoHS 2-direktivet, fortsätter att göras tillgänglig på marknaden till och med den 22 juli 2019. Efter detta datum kommer emellertid både det första utsläppandet på marknaden av elektrisk och elektronisk utrustning som inte uppfyller kraven och transaktioner på sekundärmarknaden (till exempel återförsäljning) med sådan utrustning att förbjudas. Elektrisk och elektronisk utrustning som omfattas av detta "definitiva stopp" för transaktioner på sekundärmarknaden är medicintekniska produkter, övervaknings- och kontrollinstrument samt annan elektrisk och elektronisk utrustning inom tillämpningsområdet. Detta hinder för transaktioner på sekundärmarknaden är inte förenligt med den allmänna harmoniseringen av EU:s produktlagstiftning. Kommissionen föreslår därför att det definitiva stoppet för transaktioner på sekundärmarknaden avskaffas.

3.3 RoHS 2-direktivet inför ett undantag (från den allmänna begränsningen av ämnen) för kablar och reservdelar för reparation, återanvändning, uppdatering av funktioner eller uppgradering av kapacitet inom den grupp av elektrisk eller elektronisk utrustning som gradvis kommer att omfattas av dess tillämpningsområde. Andra elektriska och elektroniska produkter än medicintekniska produkter och övervaknings- och kontrollinstrument som nyligen tagits upp inom tillämpningsområdet listas däremot inte. Detta leder till att reservdelar inte kan användas efter den 22 juli 2019 och till en omotiverad skillnad i behandling. Kommissionen föreslår därför att en specifik bestämmelse införs för att undanta reservdelar från begränsningen av ämnen, så att reparation av all elektrisk och elektronisk utrustning som omfattas av RoHS 2-direktivets tillämpningsområde, och som släppts ut på EU-marknaden, när som helst får genomföras.

3.4 I RoHS 2-direktivet förtecknas tio särskilda typer av utrustning som inte omfattas av bestämmelserna om det "öppna tillämpningsområdet". En sorts utrustning som är utesluten ("mobila maskiner som inte är avsedda att användas på väg och som uteslutande görs tillgängliga för yrkesmässig användning") omfattar endast maskiner med en inbyggd källa för kraftgenerering. Denna bestämmelse gör att maskintyper som annars är identiska hamnar under två olika regelverk, och detta av det enda skälet att deras kraftgenerering är olika (inbyggd eller extern). Kommissionen föreslår en ändring av definitionen av mobila maskiner som inte är avsedda att användas på väg och som uteslutande görs tillgängliga för yrkesmässig användning så att den även omfattar maskiner med traktionsdrift.

3.5 Kommissionen föreslår också att man för upp piporglar på förteckningen över utrustning som undantas på grund av avsaknaden av ersättningsalternativ.

3.6 Enligt direktivet bör undantag från begränsningen av ämnen ha en fastställd begränsad varaktighet.

3.7 Även om det i artikel 5.5 inte föreskrivs någon särskild tidsfrist för kommissionens beslut om ansökningar om nya undantag är den tidsfrist inom vilken kommissionen måste besluta om ansökningar om förnyelse av ett undantag fastställd till senast 6 månader innan undantaget upphör att gälla, och detta har visat sig vara omöjligt att genomföra i praktiken. I kombination med kravet på att en ansökan om förnyelse ska göras senast 18 månader innan undantaget upphör att gälla,

innebär tidsfristen att kommissionen måste fatta beslut om ansökningar om förnyelse av befintliga undantag inom tolv månader efter det att ansökan lämnats in, om inte särskilda omständigheter motiverar andra tidsfrister. Att hålla denna tidsfrist är i praktiken omöjligt på grund av det flertal obligatoriska förfaranden som krävs för utvärderingen av en ansökan om förnyelse. Därför bör den bestämmelse som fastställer en tidsfrist inom vilken kommissionen måste besluta om ansökan om förnyelse av undantag strykas.

4. Förenlighet med EU:s politik på andra områden

4.1 De ändringar som följer av detta förslag påverkar inte RoHS 2- direktivets grundläggande strategi och dess överensstämmelse med annan lagstiftning. RoHS 2-direktivet och Reach-förordningen överensstämmer politiskt.

4.2 RoHS 2-direktivet stämmer också överens med annan produktrelaterad lagstiftning, till exempel Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/53/EG om uttjänta fordon. Annan EU-lagstiftning får innehålla skyldigheter utan koppling till användningsfasen för elektrisk och elektronisk utrustning, men det finns inga överlappningar med RoHS 2-direktivets krav.

Bryssel den 5 juli 2017.

Georges DASSIS
*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*
